

Ο ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ

Τῷ ἔγυμώμοι τῷ μαγυώδῃ.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ Β. ΚΑΘΗΝΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Mια διτὸς τὰς πολλὰς δυσκολίας, ὅπερ ἐμποδίζει τὸν γέροντά μας τὴν δῆλην τάχας περόβασιν τὸν μαθητεῖον, εἶναι καὶ οὐδὲ τοῦτο τὸν μεθοδικῶν αὐτογκαίων βιβλίων, οὐδὲ τοῦτο εἶναι καὶ οὐδὲ μεγαλιτέρα. Διὸ τὸν μετέπειτα οἱ διπόγονοι εἰσίναν, ὅπερ ἐπλάτιζον μίαν φοράγη τὸν κόσμον μὲν κάθε οὐλινό συγχεάμματα, διεσκόμεδα πτωχοὶ καὶ τερημόι οὐδὲ αὐτὸν τὸν αὐτοκατάτων. Οὕτως ἐγχειράντες νὰ διδάξωμεν κάρσα μάθημα εἰς τὰ χολεῖα μας, αὐτογκαζόμεδα οὐδὲ φείρωμεν εἰς τὰς αὐτούς αὐτούς τὰς οὐλίγα λείψανα τὸν Παλαιῶν, ὅπερ μᾶς ἀπέμεναν διπὸν τὸν καθολικὸν ναυαγίαν τὸν γέροντάς, τὰς ὅποια κοντὰ ὅπερ εἶναι γείφοι ὡς περὸς ήμᾶς καὶ αἰνίγματα, συγκεντόμων καὶ μὲ τὴν γείσιαν τὸν πωλητὴν κόσμον, διὸ εἶναι τίποτες οὐδὲ μεταφέρωμεν διπὸν ξείνας διχαλέκτας εἰς τὴν εδικτὺν μας κάμμιαν πραγματείαν ἀτελῆ καὶ αὐτῶν, αὐτοίσκοντες εἰς τὴν μετάφρασιν τὸν καιρὸν, ὅπερ ἐπερπετεῖ νὰ μεταχειρίζομεδα εἰς τὴν δημόσιαν καὶ γύμνασιν τὸν μαθητήμ. Οἱ μαθηταὶ τὸν φράστων τείβοντες τὸν εἰς ἑπτήδοσιν ἀρμοδιώτερον καιρὸν τῆς ἡλικίας των εἰς τὸν γέροντα εὐχαρατεῖς μιᾶς ξείνης οὐδὲν καὶ περὸν πολλὰ τετρακείας γλώσσης, καὶ διὸ αὐτῆς νὰ συμοιλίσουν τὰς Μάσαις, ἀφ' οὗ κοπιάσκεν αὐλίστα πούτε καὶ δέκα χρόνια, ἀπαυδῶσι τέλος πάντων, καὶ ἀφίσανται μὲν νεανίσκον τὸν δρόμον, ὅπερ μετ' οὐδοντὸς ἀρχισαν. Οἱ μαθηταὶ τὸν διεύτερον αὐτοίσκοντες εἰς αὐτιγραφὰς τὸν καιρὸν, ὅπερ

Εἴρετε νὰ μεταχειρίζωνται εἰς μελέτην καὶ σύγκρισιν πορὸς κατοχὴν καὶ τερέσιν τῷδε μαθημάτων, ὅπερ ἀκροίζονται, καὶ θεωρήσοντες καὶ εὕγη δότο φύλου, φύλου ἐπεῖνο τὸ ἀνθλιόν μάθημα, ἀποιάζεις καὶ ἀυτοὶ σά α μὴ δότο τὰς μόχθους τῆς αὐτιγραφῆς, ἀλλο δὲ δότο τις φίργουποσείαν καὶ δυσκολίαν, ὅπερ βλέπει εἰς τις ὅπιτοι τὰ σκοπὺ των, καὶ ρίπτοντες ὅλα, καταφύγειν εἰς ἄλλα ἔργα, ὅπερ τὰς ἔλκυν εἰς μᾶλλον κατεπιγύγσαι λεγομένων. Πονχύμη λοιπὸν αὐλώντα καὶ μαθηταῖς καὶ Διδάσκαλοι, τὰς καὶ σένα ἐκάτεροι ἀμαρτάνοντες, καὶ προκοπὴ ἀδεμία, ἢ πολλὰ ὀλίγη εἰς τὸ γένος μιᾶς (1).

Εἰς αὐτις τις θερίσασιν δίεισκόμεθα ὅλοι καὶ διδάσκοντες καὶ διδασκόμενοι· καὶ εἰς ἐμπέδωσιν τὰ λόγια μὲν ἡμικορῆσσα νὰ φέρω φύσιδεύματας περόσφατος πῇ βαμώτατα, πλινὴ τότο δὲν είναι μήτε τὰ παρόντος παρός, μήτε τῆς ἐρμῆς προθέσεως. Εἰς αὐτις τις θερίσασιν δύρεθεις καὶ ἐγαίοι περότινων ἐνιαυτῆς διετείβων ἐν Α' μπελακίοις (2), οὐαγκάθιαν νὰ μεταφέρω ἐκ τῆς Ιταλίδος εἰς τὴν ἡμετέραν καθαριλημένην δύλεκτον, τις δοκιμώδη πεύτην βίβλον, τις δόποιαν ἀδὲ εἶχον εἶδεν ἀρχῆς σκοπὸν νὰ μεταδώσω, εἰμὶ μόνοις τοῖς παρέμοι φοιτῶσιν. Η προέροπτὴ ὄμως τινῶν μα

(1) Ο λόγος μη συνεῖθα εἶτε πεὶ τῆς πρακτοῦς τῷ ὅλῳ δικὴ τὴν δύνα τείχα ἀτομέ, ὅπῃ πέχει φύσεως, ἢ ἄλλῃ τινὶ συγκινείᾳ φθανάτην δότο καρὸν εἰς κατέρον νὰ προδημορίσῃ δύνα τείχα βίβλατα εἰς τὸ γάδιον τῆς Φιλοσοφίας, καὶ πεντε, ἢ δέκα δότο χιλίου, ὅπῃ δύγανθεν δότο τὰς θεολογίας ἐφοδιασμένοι μὲ μίαν αἰνάλιον εἰδίσιν τῆς ελληνικῆς θεολογίας, δὲν κατιστῶσι τις προκοπίαν τῷ γρίφῳ, παθῶς μήτε πεντε καὶ δέκα χελιδόνες τις αὔριον.

(2) Πόλει τῆς Θεσσαλίας μικροῖ μὲν, ἀλλα μεγάλοι δὲ, διὰ τὸ εὖ αὐτῇ εμπόσιον· τοιοὶ δὲ φίλη διὰ τὸ φιλόμασσαν τῷ κατοίκων της, τῷ εἰς αὐτὴν πολιτηῖ διὰ τις φίλοις καὶ πεποίησιν, ὅπη μοὶ ἐδίδηξαν καὶ κανῆ παίτες καὶ κατὰ μέρος ἐκαστος, εἰς ὅλον τὸν καρόν ὅπῃ διέτρεψα εἰς αὐτῇ.

με φίλων, καὶ οὐ ἔλλος, ὅπερ ἐβλεπον εἰς τὸ οὐρανός μας μιᾶς ὀλοχερῆς καὶ δύμεθόδως σειρᾶς τῷ τοιάτῳ μαθημάτῳ, μοὶ υπεινει κάποιαν ὄρεξιν καὶ κλίσιν εἰς τὸ νὰ τών πονητοῖσιν καὶ διὰ τοῦ τύπου. Ή αὐτίλιψις ἐπειτα καὶ ετοίμη συδρομή. ἀπανταχόθεν τοῦ δύμορφων με, με ἔκαμε νὰ διποφασίσω εἰπεῖν, ὅπερ πρότερον μόλις ετόλμων νὰ φαντασῶ, καὶ ίδε προκείπτων εἰς τὸ φῶς τὰ ἐν γνώσει χάρειν τινῶν με φίλων γραφούτα, καὶ τὸ σκότει ἵσως ἀξία κεῖθαι.

Η βίβλος ἐπαγγέλλεται μὴ τῷ Δογμᾷ, τῷ Μεταφυσικῷ, καὶ τῷ Ηθικῷ. Βητυγεράπτας δὲ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ἐκλαμβανομένη τῷ ὄνοματος οὗτοῦ τὸν γρῆσιν τῷ Παλαιῷ, οἱ τινες κυρίως καὶ διαιτηρον (καὶ εἰπότως ἵσως) Φιλοσοφίαν ανόμιζον τὰ τεία ταῦτα μαθήματα, καὶ μάλιστα πάντων τὸ εγχάπτον.

Τί πραγματεύεται κάθε μία, τί τὸ γνώσιμόν της, καὶ ὅποια ή τάξις καὶ μέθοδος, θεωρεῖ τὸ ψανκείμφρον της, ἀντὶ ὅλα τὰ εκδέτει δειπτα ὁ Συγγεαφός τὸν ἀρχῇ εκδεῖν. Δοιπὸν ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ εἰπω τοῦτο τόλμο, εἰμὶ ὅτι αἱ Γένεις αὖται μαθήσεις εἶναι ἀλληλούδετοι, καὶ η προηγκυρή γνώσιμόν εις πάντοτε εἰς κατάλιψιν τῆς εἰπομένης. Οὐδὲν εἶναι δέχι μόνον γνώσιμον, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς αὐταγκάλον νὰ εἴναι ὅλης αὕτης καὶ τὸ αὐτὸν Συγγεαφέως. Διὰ τὸ ἀλλέως οὐθελον αὐταγκάζεται τις, μεταβαίνων διὸ τῆς μιᾶς εἰς τὸν ἄλλον, νὰ χαίρῃ τὸν καιρόν της εἰς τὸ νὰ συμβιβάζῃ συντίματος ἐναντία, νὰ συναρμούζῃ μεθόδους διαφορετικὰς, καὶ νὰ πειράγται πολλάκις νὰ συγκλωθῇ πρὶν τὰ ἀσύγκλωστα.

Ἴσως ἦτον γεία καὶ διπολογίας τινὸς περὸς ἐκείνης, ὅπερ ψωστεύεται ὅτι θέλειν εἰπεῖ,, τίς ή γεία Δογμῆς, τὸ φέρεται τόσας; Τότο δύμας ἀφίναι κάθε δύμην νὰ τὸ συνάξῃ ἐκ τοῦ προσεχῶς εἰρημένων, καὶ ἐγὼ μεταβαίνω εἰς τὸ νὰ εἰπω ὅληγα τινὰ τοῦ τὸ Συγγεαφέως με.

Οὐ καὶ πᾶσαν τὴν Ἰταλίαν ἔπειτα σοφίᾳ Θρυλλάμδηνος
 Φραγγίσκου Σοσσίου, Κληρικὸς Κανονικὸς, Σομιά-
 σκος (ι), ὁ Συγχειρόφοις τῷ παρόντων Στοιχείων, ἐ-
 γένεται εἰς τὴν Ἰταλικὴν Σβίτζεραν, εἰς τὸ καλύ-
 μηνον Μπαϊλάγιον τῆς Λογαρίας. Εἰσεδαῦσεν ἔτι τὴν
 Θεολογίαν εἰς Ρώμην, ὅπόταν ανδρεῖας ὡς μέ-
 λος εἰς τὴν Ακαδημίαν τὴν καλυμμένην Αρκαδίαν,
 ἐξετάμβισεν ὅλας μὲν τὰ ποιητικά τὰ πονίματα, τῷ
 ὅποιων περῶντος ἥτοι οὐ εἰς σίχας ἴταλικες ἀκαπτή-
 ξτας, μεταφραστὶς τῷ Γεωργιανῷ καὶ Βυζαντίου τῷ Βιρ-
 γίλιῳ, τυπωθεῖσα καὶ αἰατυπωθεῖσα εἰς διεφόρους τό-
 πους. Δεξιότερον οὐ εἰς σίχας ὠσαύτως μεταφραστὶς τῷ
 βητιστοῦ καὶ λόγων τῆς Ορατίας, περοεθεῖσα εἰς τὰς
 αἰδας τῆς αὐτῆς Ορατίας, μεταφρασθεῖσας ανδρὶ τινος
 ἄλλας Σομιάσκης Φραγγίσκου Βανίου καλυμμένας. Πολλὰ
 χρέος ἔτι οὐ ἐκλήθη εἰς τὴν Κόρτιαν τῆς Πάρμας, διό
 να βητιστοῖση εἰς τὴν παιδαριώδειαν τῆς τελευτοίης Ηγε-
 μόνος τύττη τῆς Δυνάτης. Μετὰ τοῦτο ἐκλέχθη ψῆφον τῆς Αγ-
 στειακῆς Οίκης Εὐθύνης τοῦ μαθητείσεων εἰς τὸ Θυντὸν Χρ-
 ιστὸν τῆς Μαράβως· καὶ τότε ἀρχιστεῖν τὰ συγχειρόφη τὰ
 συγχειρόμενατα ἐκεῖνα, ὅπερι ἐμελον τὰ γενομέναταν
 εἰς παιδείαν τῆς παιδιάν καθε ίλικίσας· ἐποιεῖν ἀρχι-
 στεν δότο τὸν έρόπον τῆς διδάσκειν τὸ ἀλφαβήτον, καὶ
 ἐτελείωσεν εἰς τὴν Μεταφυσικὴν καὶ Ηθικὴν· τὰ ὄ-
 ποια ὅλα ἐκάμαν πόλιν πρότον εἰς ὅλην τὴν Ἰτα-
 λίαν, εἰς έρόπον διπλὰν αἰατυπόνονται χεδὸν καθε Ιρό-
 νον. Εὐκαμε περοσέτι ηγή μίαν βητιτομένην τῆς αἴθανάτη
 πονίματος Λωκίας τῆς Αγγλίας, διπλὰν βητιράφεται,, Δο-
 κιμίον φιλοσοφικὸν φέρει τῆς αὐθαντίνης ροδος,, εἰς τὸ
 διποῖον ἐκφρόνεστε πολλὰς παρατηρήσεις καὶ σκέψεις ἐν
 εἶδει

(ι) Τὸ Κληρικὸς Κανονικὸς γῆναι σόφικα εἰκληπτιασμά· τὸ μὲν
 Σομιάσκος εἶναι ὄνομα τάγματος καλογερειᾶς, παρονταρεῖται τὸ μὲν
 τῆς Σάμης Πόλεως τῆς Ἰταλίας, ἐν ᾧ κατ' αρχὰς εἶναι Βενιτός
 Εὐταγείδης ιστήσατε τὸ περῶν Μοναστήριον αὐτῷ τὰ ταύριαν·

εἴδει σημειώσεων (1). καὶ εἰςάθη σᾶς δότο ἐκείνης τὰς μεγάλας αἱδρας, ὅπῃ οἰξέδοσα τὰ φύρα βοτισιμονικὰ συγχεαμιμέτια τῶν Μεδιολανίων. Μὲ τὸ ναὶ ἔ-
χεαφεν δύως μίαν πραγματείαν ἀνατίον εἰς τὰς πρώ-
τας αὐτορεῖς τῶν Σιζανίων τῆς τελεσταίας τῇ πόλιτ-
κῶν πραγματων μεταβολῆς, λάγκαδη, δύναται ὅπῃ
οἱ Γάλλοι ἐφάνησαν εἰς τὴν Λοιβαρδίαν, ναὶ αὐτοχω-
ρίσῃ ἐκεῖθεν, καὶ τότε ἐπροσκαλέσθη εἰς τὴν Νεαπό-
λιν, οὐαὶ ναὶ διδάξῃ τὰς παιδας τῆς βασιλικῆς φαρι-
λίας. Λόφος δύως ἐλαβεν ἄλλην μορφὴν τὰ πολιτι-
κὰ πράγματα, ύπερέρεφεν εἰς τὴν Λοιβαρδίαν, καὶ
οἰξέδωκεν εἰς Πάρμαν τὴν ἵταλικεν μετάφρασιν τῆς
ἄγγλικῆς καλλιεπείας τῇ σοφῷ Βλαίρᾳ. Τότε δὴ ἐ-
κλεχθῇ ωρὸν τῷ ἐθνικῷ τῆς Μοδινίης δημηγόρος εἰς τὸ
τὸ ἐθνικὸν Κολλέγιον· ἀντεῦθεν μετέβη εἰς τὴν Παυίαν,
καὶ ποσμεῖ τὴν σήμερον τὴν φιλοσοφικὴν καθέδραν τῷ
ἐκεῖ θρυπῷ χολείς, ἀγωνισθήσατο τῷ ἑξικοσὸν ἔτος
τῆς ιλικίας ταύτης, τιμάμηνος ταῦτα τῇ αὐτοχθόνῳ, τῇ
ιταλικῶν ξενιών, καὶ παύτων τῇ εἰδιμόνων τῆς ἵταλ-
ικῆς φιλολέκτικῆς ὡς ἄλλος Σωκράτης, εἰς ἕρπον, ὅπῃ
συρρέεσθαι πανταχόθεν εἰς τὴν Παυίαν οἱ ἐρασταὶ τῆς
σοφίας, οὐαὶ ναὶ ποτιθόν παρὰ αὐτῷ τὰ τῆς Φιλοσοφίας
σωτῆρα νάματα.

Η Φιλοσοφία, ταῦτον εἰπεῖν τὰ φύλα τῇ δύντων
φρονήματα τῇ αὐθρώπων, λαμβάνειν δότο καιρὸν εἰς
καιρὸν μεταβολάς· ἐπειδὴ οἱ αὐθρώποι θεωρεύντες τὰ
δύντα, μὴ δωάμηνοι ναὶ εἰχωρίσουν εἰς τὰ ἀδυτα τῆς
φύσεως, γνωμοδοτῶν εἰς τὰ φύλατότερα μὲ εἰκασίας,
μὲ πιθαιολογίας, μὲ ψωνέσεις, τὰς ὅποιας πολυ-
πραγ-

(1) Η βιττομή ἀυτη εἶναι εἰς μίω Τόμους ἴστορεγέθεις μὲ τὸν
παρόντα, ἐκδεδομένην εἰς γλῶσσαν ἵταλικεν; εἰς τὸν ὅποιαν καὶ συ-
νεχεόφην· βιβλίον αἱξιολογώτατον, ὡς αἱ ὅπῃ εἰς αὐτὰς τὰς μίω
Τόμους βλέπει τίνας ὅλα τὰ δόγματα; ὅπῃ ὁ Αὐγγλος Φιλοσοφος
πειλαμβάνει εἰς ἴππη Τόμους.

πραγμονῶντας ὁ χρόνος μὲν ἀτανέτερον ὅμιλος, τὰς δὲ
εἰσκεις ἀπιθάνατος, οὐδὲν αὖτας. Οὐδὲν ἔκεινο, ὅπῃ εἰς
τὸν καιρὸν τῆς Καρτεσίας ἐπρεσβύτερος ὡς βέβαιον, οὐδὲ
Λεῖψυτία, καὶ Δωκία σύρεθη ἀπιθανον, οὐδὲν καὶ φύσις.
καὶ ἔκεινο, ὅπῃ οὐδὲν Λεῖψυτία σκοριόδην ἀλλίθεια αἰαν-
τίρρητος, εἰς τὰς μεταπεπτατὰς χρόνας ἐφαντήσαντα φί-
λη, καὶ φαντασίας αὐτοπλασμα, καὶ τῷτο θέλει αἰκολυ-
θῆ ὅπως,, μέχρις αὐτοῖς οἱ αὐθρωποι καρπὸν γαίης ἔδω-
ται. Οὐδεγέραφος μὲν εἰς τὰ παρόντα Στοιχεῖα ἐμι-
μήθη τινὲς μελιταραν· διηλθεν ὅλες τὰς τῆς Φιλοσο-
φίας λειμώνας, καὶ σχελέξατο τοῦτον ἀπαύτων ἔκεινα, ὅπῃ
ὁ χρόνος μὲν τινὲς συμεχῇ περιστήρισιν ἔδειξε πιθανώ-
τερα καὶ ὄμοιαλιθέτερα. Εἴχει ὅμως ὡς βάσιν τὸν
Ἄγγλον Λάκιον, καὶ τὸν Γάλλον Κοιδουλιάκ, οἱ ὅποιοι
ἐφαντασιαν ἔργον τινὰ διηρθρωταὶ τῆς Φιλοσοφίας εἰς
πολλὰ πράγματα, θεωρεῦντες ὅχι τὸν αέρα καὶ τὰ νέ-
φη, μᾶλλον νὰ κτίσουν συντίματα αὐθηριμένα, αλλὰ πὲ συμ-
βαίνοντας εἰς τινὰ φύσιν, μᾶλλον νὰ εἰπεῖν περὶ αὐτῆς ἔ-
κεινα, ὅπῃ φεύγει νὰ τούσῃ καὶ νὰ καταλάβῃ σὺν α-
σχοῖς καὶ περιλαμβανόντας τὰς τὰς αὐθρώπων.

Εἴγα μεταφράζωντας τον ἔαστρον διαστασα, ὅσον ἦτον δυ-
νατὸν, καὶ ἔρμιωσητὸς εἰλικειμήνος καὶ πινός τῷδε νοιμά-
των τὰ νὰ γένω, καὶ τὰς φράσεις, τὰς ἔργας, τὰς ι-
διωτισμοὺς τῆς ἴταλικῆς δηλέκτες νὰ δητοφύγω, αὐτο-
σάγων τὰ αὐτιστοιχεῖαν αὐτοὺς τῆς ἔδικτης μας. Διὸ
καυχῶμαι ὅμως ὅτι ἐνίκησε ὅλας τὰς δυσκολίας, ὅ-
πῃ περιστολεθῆν εἰς αὐτὸν ἐργάζεται ἐγχείριμα,
ὅσον εἶναι οὐδὲν μιᾶς εἰς ἄλλων γλῶσσαν μετάφρα-
σις· καὶ μάλιστα ὅπόταν αἱ γλῶσσαι δεν ἔχουν ἄμεσον
χέσιν πρὸς ἄλληλας, καὶ ὁ μεταφράζων ὑπερῆγε καὶ
αυτῷ τῷδε αὐαγκαιοτάτων μέσων. Οὐδέποτε Βαρ-
θαλομαῖος, οὐδεγέραφος τῆς περιγράφεως τὴν νέαν Λ-
ναχάρσιος, παππούδης μήπως ὁ τύλος τὰ μυεῖζη δέχε-
ταις αὐτοὺς τῷδε Συγγεαφέων, ὅπῃ ἐσυμβελούση
εἰς τινὰ συγγεαφέων· εἰπειδὴ εἶναι, λέγει, πρᾶγμα
δύσκολον ὅπόταν διείσκηται τις εἰς τινὰ χώραν τῷδε
με-

μύθων, νὰ μὲν διαειδῇ λόγῳ κάρμαν φορᾷ καὶ τὰ
γλῶσσαν των. Ήδελον εἶναι λοιπὸν ἄκρα ἀλαζούνα
νὰ εἰπῶ ἐγώ ὅτι ὁ σύλος με εἶναι πάντη αἴπιδλαγ-
μένος ἵταλικῆς δότοφορᾶς.

Γλῶσσαν εἰς τὴν μετάφρασίν με μετεχειεῖσθιν τὸ
κοινῶ, τῷτ' ἔσιν ἔχειτε, ὅπῃ καταλαμβάνει ὅλον τὸ
ἄθμος με. ἐπειδὴ ὁ σκοπός με δόποβλέπει εἰς φωτισμὸν
τὸ ὅλον, καὶ οὐχὶ τοῦτο πολλοῖς ιμοῖς. Εἶναι, ναὶ, ρί-
ζωμένης τὸ γέγονος μας μία περόληψις, ὅτι οὐ γλῶσ-
σα μας εἶναι αἱεπιτιδεῖα εἰς Φιλοσοφίαν. Αὐτὴ οὐ δό-
ξα ἐπεκρατεῖσθαι ἕως περοχθές καὶ εἰς τὰ δινομάνημα
ἔθνη τῆς Εὐρώπης, οἵ ὄποιοι καὶ ἀυτοὶ διετένουντο ὅ-
λοι, ὅτι οὐ μόνη γλῶσσα τῆς Φιλοσοφίας ἦτον οἱ Λατι-
νικοί. Οὐ μαρτὸς ὅμως καὶ οὐ πεῖρα ἔδειξαν ὅτι τότε ήτον
ἀπάτη, καὶ ὅλαις αἱ γλῶσσαι χωρὶς ἔξαιρεσιν εἶναι
σπιτίδειαι καὶ εἰς Φιλοσοφίαν, καὶ εἰς Γεωμετρίαν, καὶ εἰς
Φυσιολογίαν, καὶ ἀπλῶς εἰς κάθε μάθησιν (ι). Αἱ
Μεσαιονικές ἔθνες ὅλας τὰς γλῶσσας τὸ κόσμον, φαίνον-
ται ὅμως ὅτι νοσιμόδιονται καλλίτερα νὰ ὅμιλεν μὲ
κάθε ἔθνος εἰς τὴν γλῶσσαν, ὅπῃ τὸ ἔθνος ἔθνος καλλίτερα,
τῷτ' ἔστι τὴν καθωμιλημάνην, ὡς αὐτὸν ὅπῃ
αὐτὴ μόνη διεγέρει εἰς τὸ ὅλον τὴν τῇ μαθήσεων
ὅρε-

(ι) Τὰ ποιμαντικά τῆς Γιακωμάκης, τῆς Ρίζας, τῆς Κάλφουλν, τῆς
Σάτζε, καὶ ἄλλων Βιζαντίων, καὶ Σμυρναίων, καὶ Χίων, εἶναι διάγ-
ματα προσδιλότατα ὅτι οὐ γλῶσσα μας ποιητικῆς αἵρμονικότερα α-
πὸ τηνὸν Γαλλικὸν, καὶ δότο αὐτὸν τὴν αἵρμονικότερην Ιταλικήν. Οἱ
λόγοι τῆς Μέσωπής δείχνουν, ὅτι ριτορεύοντες ὅχι κατέτερα δότο τὸν
Δημοσθένη· διὰ τὸ λοιπὸν, ἀφ' οὗ εἶναι σπιτίδεια εἰς αὐτὰ τὰ
πλέον μυσκολώτερα ὡς περὸς μίαν γλῶσσαν, νὰ μὲν εἶναι καὶ εἰς
Φιλοσοφίαν, τὸ αἴπλατερον καὶ αἴφελίστερον; Αλλ' εἶναι πτωχὴ (λέ-
γον τινές). αἱλλ' οὐ πτωχία εἶναι δόποτε λεσμα τῆς ἐδίκης μες πτω-
χίας· μὲν ἔχοντες τὰ περάγματα, ἔπειτα αἰσχυνέως νὰ μὲν
χωμένη μήτε τὰ ὄνοματά των· αφ' οὐ πλευτίσωμένης δότο ἴσθεις,
πλευτίζεται καὶ αὐτὴ δότο λεξίσις, ἔχεσσε μάλιστα μίαν μητέρα, ἢ
ὅποια εἶγαι περούτυμος νὰ τῆς χαρέσθη παντοπε ὅτι τῆς λεπτίζεται.

όρεζην, χωεις τὴν ὄποιαν εἶναι αἰνῶφελῆ καὶ μυστῖδα καὶ βιβλία, καὶ ὅλα, ὅσα δημοσύνην εἰς τὴν Μάσων οἰκείωσιν. Εὐ ὅσῳ τὰ δέρωπτα ἔθνη κατερρόντεν τὸν καθαριλημένην τῶν γλῶσσαν, αἱ Μάσαι ἦσαν κλειστήραι εἰς τὰ μοναστήρια, εἰς τὰ δικαστήρια, εἰς τὰ παλάτια, τότε ἐστι τιφαρείκια, εἰς μόνας ἐκείνας, ὅπερ εἶχον καιρὸν καὶ μέσαν νὰ οἰκειωθῶν μετ' αὐτῷ ἀλλὰ τῆς Λατινίδος. Αφού οἵμας συμβαίνεται τὴν συμβαίνεται εἰς τόπους εἰς τὸ κοινὸν Κυρίαν, ἀρχισαν νὰ καλλιεργήσουν πάθει ἔθνος τὴν καθαριλημένην τῶν γλῶσσαν, καὶ διαυτῆς νὰ φρεσέρχωνται τῇ Φιλοσοφίᾳ, ἐγνωσ κοιναί, καὶ σοβάσιν ἥδη ἀλλὰ τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ τῷ ἐργασπείων, ἀλλὰ τῷ στρατοπέδων, ἀλλὰ πάσις πάξεως, καὶ καταστάσεως τῷ αὐτρώπων. Τότε φρέπει λοιπὸν νὰ κάμωμεν καὶ ίμεῖς, αὐτὸς θέλαμεν νὰ μενούμενοι αὐτιφάσκωμεν ἔαυτοῖς, ὅταν λέγωμεν ὅτι απεδάζομεν νὰ ανακαλέσωμεν τὰς Μάσας εἰς τὴν πατείδα μας.

Τὰς λέξεις τόσον τὰς τεχνικὰς, ὅσον καὶ τὰς ἄλλας, ὅπερ μοὶ ἐχειάδησαν εἰς τὸ νὰ ἐκφράσω τὰς ιδέας τῆς Συγγεαφέως μας, ἐπιζήσασα νὰ τὰς λάβω δόπο τὸν Ἑλληνικὸν γλῶσσαν, τὴν μπέρα τῆς ἐδικῆς μας· ἐκείνας ὅμας, ὅπερ διηλεγεῖν ιδέας νεοφανεῖς, αἰγώστες εἰς τὰς Ελλίνας, λωραγκάδην νὰ τὰς δανειδῶ απὸ τὴν Ίταλίδα, ή νὰ τὰς δημιεργήσω παρ' ἐμαυτῷ, παχίζωντας νὰ τὰς μεθαρμόσω εἰς τὸ φυσικὸν ιδίωμα τῆς ἐδικῆς μας, καὶ τὰς κανόνας, ὅπερ καὶ ἄλλοι Σοφοί, καὶ αὐτοὶ ὁ Συγγεαφός μας (Τόμ. Β'. Τμήμ. Λ'. τῷ παρόντων Σποιχείων) δίδυν ως τῆς διαμορφώσεως τῷ απὸ μιᾶς γλώσσης εἰς ἄλλην λαμβανομένων λέξεων. Τὸ πλῆθος ὅμας τῷ νεοφανῶν ιδεῶν, ὅπερ αἰδαφύονται καθ' ἐκάστην εἰς τὴν φωτισμένην Εὐρώπην,, ὅσα φύλα καὶ αὐθεα ἥρος, καὶ ὅπερ κατασάντεν καὶ αὐτῷ τῷ Εὐρωπαίων τὰ λεξικὰ απὸ μίαν ήμέραν ἔως ἄλλων ἀτελῆ· ή ήμετέρα πτωχία, μᾶλλον δὲ εἰπεῖν παντελῆς σύδεια εἰς ἀκερβῆ λεξικὰ τόσον τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅσον καὶ τῆς ἐδικῆς μας, μεταξύ αὐτῶν καθε-

λλπίδα τῷ νὰ καυχηθῶ, ὅτι εἴραι αὐτομάρτιτος οὐκ εἰς τόπο.

Οσον δὲ οὐκέ τὸ ὑφος τῆς γλώσσης, ὅπερ μετέχει-
σις, τῷ μὴ ὅλῳ ὑφει τῷ λόγῳ ἐστόδασα τὸ κα-
πτὶ διώματον νὰ τῷ κάμω καθαραῖ, σαφῇ καὶ ὄμα-
λω, καθὼς πορέπει, σοχάζομαι, νὰ υφαίνεται κά-
λω, βιβλίον, ὅπερ ἐπαγγελλεται νὰ διδάξῃ, καὶ ὅχι
νὰ τέρψῃ· εἰς δὲ τὸν χηματισμὸν, καὶ τῷ κλίσιν τῷ
λέξεων, ἐφύλαξα καὶ ἄκων παντὸς τῆς τύπου τῆς Ελλη-
νικῆς, ξειράμυρων ὀλίγων τινῶν, ὅπερ αἰδαίομεν ὅ-
τι ἔθελαν προέχειν ἀπίσταν, αὐτὸν χηματίζοντο Ἕλλη-
κα. Εἰς τῷ σωταξιν τέλος ἱκολοθεῖσα τὸς κανόνας
τῆς γλώσσης, ὅπερ ἐγράφον· καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι δεῖ
ἵμποροςα νὰ κάμω ἀλλέως, ἐκτὸς εἰμὶ αὐτὸν ἔθελα
νὰ χηματίσω μίαν γλώσσαν αὐτοπόσατον εἰς τῷ φύ-
σιν (I). Αλλὰ καὶ τοῦτο εἴραι βέβαιος ὅτι δεῖ
θέ-

(I) Τὸ γένος μας ἀφ' ἧς ἔχασε (φεῦ!) ὅλα πὲ καλά, ἔχοντες
μαζὶ μὲ αὐτὰ καὶ τῷ γλώσσαν τῷ· δεῖ ἔχασεν ὅμως καὶ ἐκεῖνο τὸ
δεῖ ξείρω πῶς νὰ τὸ ὄνομάτω, ὅπερ τὸ ὠνόμασιν δέ τοις αρχῆς εἰς
τὸ νὰ ζητῇ παντα τὸ ὑψηλά. Οὗτον εἰς ἔδικοι μας, μετὰ τῷ εἰ-
λεγενικῷ πτῶσιν, θέλοντες νὰ γράψῃν κάμμιαν θησαλίην, ή ἄλλο τὸ
παρόμιον, ἐπάθαντας ἐκεῖνο, ὅπερ παθαίνει εὐχεῖς αἴτοις, ὅπερ ἔ-
χει τὸ πτεράκιον μετέβη· δοκιμάζει ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑψωθῇ ἐντὸς εἰς
τῷ τέφη καθὼς φρότερος, αὖλα μὲν ἔχειται τὸ πτεράκι, εἰς τῷ
ὑψηλῷ πίπτει κατὰ γῆς, καὶ εἰς τῷ πίπτει παχιάζει εἰς μάτη
νὰ ὑψωθῇ. Καὶ εἰς ἔδικοι μας θέλοντες εἰς τῷ γράφειν νὰ ὑψω-
θῇ ἐκεῖ, ὅπερ ὑψόετο ὁ Θεκυδίδης καὶ Δημοσθένης, χωεῖς
τὸ ἔχον τὸ πτεράκιον τὸ γεῦρα τῷ Δημοσθένεις, ψήφοι Θεκυδίδης,
εἰς τῷ ὑψηλῷ ἔπιπτον, καὶ εἰς τῷ πίπτει, παχιάζωνται νὰ αἰνιγ-
θῶν, ἐγκύποσαι τὸ ὑφος αὐτὸ, ὅπερ ὄνομάζει τῷ σύμερον μιζο-
βάρβαρον· τὸ ὅποιον κείνωνται τινας μὲ ὄρθρος λόγον, εἶναι μία
γλώσσα, αὐτοπάρκτος εἰς τῷ φύσιν· ἐπειδή δεῖ εἶναι μήτε Ἕλλη-
κοι, μήτε Ιωνοί· εἶναι καθαρὸς ἥραγέλαφος, εἶναι εὐχαρίστης αἴτο-
πον, εἶναι καὶ δότο τὸ ὄνομά τῷ κατέπτυσσε· αλλὰ κακῇ τύχῃ ὅπερ
εἰς τῷτο θέλειν νὰ γράψῃν οἱ περισσότεροι, καὶ μάλιστα οἱ αἰσεκτεροι
τῷ γένος μας! καὶ οὐσιωτέρη, αὐτούσιον τῷ γένοσιν τῷ εἰσιτος

Θέλω αρέσει εἰς πολλάς, καὶ μάλιστα τὰς λογίας τῆς φύσης μή, οἱ ὅποιοι μὲν ἔχοντες μίαν κοινὴν Γραμματικὴν νὰ διδοῦται τῷ χαφίδαπον, ἔχουν καθ' ενας, εἰς τῷ κεφαλῶν τῷ μίαν ιδίαν, χηματισμόν τοῦ τῶν ιδέων τοῦ κατέχειν τὸ μόνον χράφην, ἀλλὰ καὶ σαδμίζειν καὶ κείνειν καὶ κατακείνειν τὰ τῇδε ἄλλων· πορὸς ταῖς ὅποιάς δὲν λέγω ἄλλο, εἴμην ὅτι καθὼς καθ' εἶνας θετείνεται ὅτι η Γραμματικὴ τε εἶναι η καλλιτέρα, καὶ ἔχει δὲν ίξερω πόδαν λαβὼν τὸ δικαίωμα νὰ τῷ προτιμᾷ ἀπὸ τὰς τῶν ἄλλων, γνώσεως ἔχω καὶ ἐγὼ ἐν τῷ μέρει μή τὸ δικαίωμα τὸλάχιστον νὰ μὲν καταφρονῶ τὸν εὐεκλίματον, τῷ ὅποιαν παυχώματι μάλιστα ὅτι ἐστάθασα νὰ τῷ οἰκατλίσω ἀπὸ τὸν χρῆσιν, ἥτις δὲν φύσις τῆς γλώσσης, ἀπὸ τὸν ὅποιαν περάπει αἰνιτιρρήτως νὰ πηγάζῃ η Γραμματικὴ κάθε γλώσσης.

Εὔχης ἔργου τοῦ νὰ ἔχωμεν μίαν Γραμματικὴν καὶ σὰ Δεξικὸν τῆς γλώσσης μας, τῷτε δὲν σὰ ποιοὺς πανό-

τοὺς ἀλλήλους μόνον θητολάζεις· τὸ ἀπαιτεῖν πικρῶς καὶ εἰς τὰ μίδακτικὰ βιβλία· Θέλειν νὰ τὸ κάμιν κανόνια γρυκὸν τῆς καθωμιλημέσοις γλώσσης μας. Εἴγε δὲν οὐκοῦν ποτὲ δὲν θέλω συγκαταθέσαι εἰς πάντα τὰ ἄποπον γνώματα. Ιξερωτεῖν ὅτι η γλώσσα ὡπὲς ὄμιλῶ σημερού, δὲν εἶναι ἔκεινη, ὡπὲς ὄμιλόσε ποτὲ ο Δημοσθένης καὶ Θεοχαρίδης· Ιξερωτεῖν ὅτι η γλώσσα μὲν δῆμφερει δότο τῷ τῷ Θεκυδίδην, ὃσον η γλώσσα τῷ Σοσσίσῳ τῷ τῷ Αἰττικῷ καὶ Κικέρωνος· Ιξερωτεῖν ὅτι η Γραμματικὴ κάθε γλώσσης, ἀρύεται δότο αὐτὸν τῷ γλώσσαν, καὶ η Γραμματικὴ, ὡπὲς κανονίζει ἔκεινα, ὡπὲς δὲν ἔχει η γλώσσα, δὲν εἶναι Γραμματικὴ τῆς γλώσσης, πεινὲ οὐσίας ο λόγος· ἄλλα εἶναι μιᾶς γλώσσης αἰνιποσάτα. Τῷ φοι μὲ πειρόδες Θεκυδίδεις καὶ Δημοσθένης, δῆμφερειμένας μὲ σὰ μόσιον ὡπὲ, καὶ νὰ, καὶ τὰ παραπλήσια, εἶναι ὕφος ἀτοπού, εἶναι δῆγυμα ἀμφισσίας, η σκηνεῖας. Λέγω αἰνιφανδὸν τῷ γνώματον, καὶ αἰνιδέχομαι νὰ τῷ τῷ δῆμφερειτούσω, δὲν κειτῷ τῇ Αἰκαδημαϊκῶν τῆς σοφῆς Εὐρώπης. Εἴδω ἵσως φάνημαι ἀτοπος· ὅταν ὄμιλος ἔκτεσσω τὸν δέξαν με εἰς τὰ Αἴκτη τῆς δίκης, εἶμαι βέβαιος ὅτι θέλω λάβει τὰ ικαπέεια.

κανόνα, πρὸς τὸν ὄποιον νὰ κανονιζώμεθα ὅλοι, καὶ νὰ μὲν αἰσατῶμεν καὶ οὐχι φωνῶμεν πρὸς ἄλλοις, αἴκολας γάντες καθέσας τῷ φαντασίᾳ τῷ ἀλλὰ τῷδε δὲ εἶναι ἔργου εὑὸς οὐδέτερος. Εἰς τῷτο γενέζεται συμόδος τύλαχιστον πούτε καὶ οὐδέντες αὐτῶν πεπαιδευμένων, οὐχι φόρων τόπων, οὐχι φόρων χολείων, αἴπηλαγρυπέων πάσις ἄλλης φροντίδος καὶ αἰχολίας, καὶ αἴφιερωμένων ὅλως δὲ ὅλα εἰς τῷτο καὶ μόνον. Η' γλῶσσα μας εἶναι ἕρπον τινὰς ἡγετῶν γίνεσθαι· οὐδὲ νὰ κανονιζῇ καθὼς πρέπει γενέζεται σκέψις πολλὴ, οὐδαπέριστις ἀκειβής· γενέζονται συμβάλλα, οὐχιέχεις, συζητήσεις, αἴλιλογερφίαι πρὸς τὰς ἀπανταχά πεπαιδευμένης Εὐλληνας καὶ αἴλιλογερφίαις (εἰ δέοι). Οὐδὲν τῷτο δὲ πρέπει νὰ τὸ προσμέμψωμεν αἴπο μόνης τὰς απεδαίκνυσι λογίας τὰς γέρες μας, οἱ ὄποιοι ζῶσι διεσταρμένοι σύνας εἴδως καὶ ἄλλος εἶναι, καταγινόμενοι εἰς τὸ νὰ κερδίζεν τὸν ἐπιάσιον. Πρέπει νὰ αἴποβλέψωμεν εἰς ἄλλας τινὰς, οἱ ὄποιοι νὰ ἔχουν καὶ προσάρεστιν καὶ διάφανον νὰ δέργεταισαν αὐτῶν τῷ μεγαλωτάτῳ δέργεταισαν τὸ γένος· πρέπει νὰ τὸ ἐλπίσωμεν αἴπο εκείνης, οἱ τινες χωρίς τινος οὐδαπέριστις, χωρίς τινος ἴκεσίαν, αὐτεπάγγελτοι ἔκχένσι τὸν πλάγτον τὰς εἰς σύσασιν χολείων, εἰς μιθοδοσίας Διδασκάλων, εἰς ἐκδόσεις Βιβλίων, εἰς πώποις ἀπλῶς τὰ ἀφορῶντας εἰς τῷ τῷ γέρες βελτίωσιν. Τούμετερον τὸ κατόρθωμα πανέκλαμποι Ήγεμόνες, δέγμεῖς Αρχούτες, λείψανα τῆς παλαιᾶς δύκλείας τῷ γέρες· ύμετερον τὸ ἔργον Θεοφιλεῖς Αρχιερεῖς, αὐθρωποι τῷ Θεῷ, θητεῖς αὐτῶν πρόσωποι τὸν προσασίαν τῷ λογικῷ προβάτῳ· ύμετερον τὸ ἔργον φιλόκοινοι καὶ φιλοπάτερες Ζωσιμάδαι, καὶ Καπλαΐδαι· ύμεις φαίνεσθε ὅτι ἀγωνίζεσθε νὰ αὐτακαλέσητε εἰς τὸ γέρος τῷ ἀρχαίαν δόξαν καὶ τῷ μαθήσεων, αἵμιλόμενοι ποῖος ποῖον νῷ ύπερβῆτε εἰς τῷτο τὸ μέγα κατόρθωμα. Τὰ μέσα τάτα φαίνονται πολλά· τὸ ἀλιθινὸν ὅμως εἶναι εὖα· μετεχειέθητε ὅλα τὰ ἄλλα, καὶ μάλιστα τὰ δα-

παντρότερα, καὶ τὸ σύκολωτέρον σᾶς ἔλανθασ. Τὸ μόνον μέσον, ὅπερ ἐφάγισμ, ἐσόφισε, καὶ ἐποκοψεν ὀλικῶς τὰ πεφωτισμένα ἔθυη τῆς Εὐρώπης, εἶναι αἱ Αἰαδημίαι τῇδε καθαριλημένων γλωσσῶν τῷ κάθε ἔθνας. Η̄ καλλιέργεια τῆς γλώσσης αὐτὸς ἔθνας, καλλιέργει καὶ πλευτίζει τὸ πνεῦμα τῆς ἔθνας· τὸ λέγει ὁ Δώκιος, ὁ Κονδυλιάκης· τὸ λέγουν ὅλοι οἱ Σοφοί τῆς Εὐρώπης· τὸ ἔθνος ὅπερ ἀμελεῖ τὴν γλώσσαν της, δοὺ ἔχει γλωσσαν, εἶναι αὐτόγνημα βυθόν· αἱ ξεναγοὶ γλωσσαὶ εἶναι ἀπίστοι δραγκυμάνοι· τότε τὸ ἐβεβαίωσαν οἱ πεῖρα εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, ὅπερ τὸ ἔπαθον. Τὸ μόνον λοιπὸν μέσον, ὅπερ ἥμπορεῖ νὰ βελτιώσῃ καὶ τὸ ἐδικόκυρας θύμος, εἶναι μία μικρὰ πρὸς τὸ παρὸν Αἰαδημία, συστημάτης εἰς αὐτα τόπου ἀρμόδιου· τότε δέ εἴναι αὐτα σύστημα αὐδρῶν πεπαιδεύμένων, εἰδημόνων καὶ τῆς Εὐλωπικῆς, καὶ ἄλλων ξενών γλωσσῶν, ὅχει νὰ παραδίδειν μαθήματα καὶ ὅπιστήματα (δοὺ εἶναι ότος ὁ ἔργος τῆς βελτιώσεως μας)· αλλὰ νὰ καλλιέργησεν τις γλώσσα μας (τότε εἶναι ή βάσις καὶ τὸ Θεμέλιον), νὰ συγχρέαται δηλαδὴ τις Γραμματικής, νὰ πάμεν τὸ λεξικόν της, νὰ συγχρέαται τὰ αὐτοῦ αἱ διδακτικὰ βιβλία· νὰ μεταφράσεται δότο τὰς σοφὰς δημότικες, τὰ μεθοδικὰ βιβλία, ὅπερ χρειάζονται εἰς τις παιδαγωγίας, δηδὲ νὰ εἰπω ἔτζι, τὸ θύμος, αρχίζωντας δότο τὸ ἀλφαβητάριον, καὶ προβαίνοντας βαθμιδών ἕως εἰς τὰς ὑψηλοτέρας μαθήσεις· νὰ κοσκινίσηται τὰς Εὐλωπας Συγχραφεῖς, καὶ ἄλλας μὴν μεταφράσεται εἰς τὴν γλώσσα μας, ἄλλας δὲ νὰ χολιάσηται, καὶ νὰ δημοσιευθῆν, δηδὲ νὰ ἥμπορη τὸ λοιπόν νὰ ἐγκύπτῃ εἰς αὐτὰς μὲ καρποφορίαν ὁ Βαλόμηνος, καὶ δέ τοῦτο νὰ σωάξῃ αὐτα πληρες καὶ ἀκειβές λεξικὸν τῆς Εὐλωπικῆς γλώσσης, ὅπερ μᾶς εἶναι αὐτοῦ περισσότερον. δότο τὸ αὐτονεῖν, καὶ μᾶς λείπει· νὰ συγχρέαται βιβλίον καθ' αὐτὸ διδακτικὸν τὸ έργο, καθ' ὃν πρέπει νὰ καθηδίδωνται μὲ καρποφορίαν τόσον η παθαριλημένη γλώσσα, καὶ τὰ λοιπὰ μαθήματα, ὅ-

πεῖ αὐτούς εἰς τὰ κοινά καὶ πατώτερα χολεῖα, ὅσον οὐκέτι Εὐλόγια, καὶ τὰ υψηλότερα μαθήματα, τὰ αὐτούς εἰς τὰ αὐτέρα χολεῖα· να δώσουν δὲ σὺ λόγων κανόνας εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῆς απειδῆς, καθὼς κάμνουν ὅλα τὰ σοφά τῆς Εὐρώπης θύμον. Τοῦτο εἶναι τὸ μόνον μέσον, ὅπερ οὐκέτι να καρπεῖ εἰς τὸ θύμος μας ἐκεῖνο, ὅπερ θητευμέττε σοι φιλογραφεῖς καὶ διάπυροι Ζηλωταὶ τῆς Ἑλλήσικῆς σκλείας· τάλλα πάντα εἶναι Θεραπεῖαι επιπόλαιοι· ἔρωτίσατε ὅλας τὰς Σοφάς τῆς Εὐρώπης καὶ δοὺς θέλετε σᾶς δείξει ἄλλο δέποτε. Τοῦτο λοιπὸν, ὅποιος διποφασίσει νὰ τὸ κάμην, θέλει τίσει κολοσσὸν αἰώνιον τὴν Ζήλα τα, τῆς καλοκαγαθίας τα, τὰ αἰθανάτα ὄνοματά τα. Αὖλλα παῦτα μή παρενθετικός τέρον.

Τούτοις δὲ, ὡς φιλογραφεῖς καὶ φιλόκαλοι Σωδρομηταὶ, ἀπέχετε ὅσον ἦκει εἰς τὰς ἐμάς διώματαν τὰς χάσεις τῷ ύπερ τῶν κοινῶν συμφέροντες Ζήλα σας, καὶ συγγνώμη δέστε τὰς ἐλεύματα, καὶ τὴν μέχρι τῷ δε αἰαβολῶν. Οἱ αἰθρωποι ωσόκειται εἰς τὰς φοραὶ τῇς καρῶν, καὶ φέρεται, ὅπερ φέρεται, χωρὶς νὰ οὐκέτο μήτε νὰ κάμην ἐκεῖνο ὅπερ θέλει, μήτε νὰ θέλῃ ἐκεῖνο ὅπερ φέρεται. Καὶ υμεῖς ὡς φιλολόγοι παιδεῖς Εὐλόγων, Διδάσκαλοι, καὶ μαθηταὶ, καὶ πάντες ἀπλῶς, ὅσοι λάβητε αὐτὰς χεῖρας τὰς ὅπως ποτὲ ἔχασαν ταύτα μεταφρασίν μας, δεχθῆτε δύμην τὰς προσφοραὶ, ὅπερ εἴς αὐτὰς μικρὸς καὶ ἀδιάτος συμπολίτης σας ἐκ τῆς ύπερημάτων τα σας προσφέρει, καὶ απελάσατε ἢν τῷ μέρει σας νὰ θύμην ὅπωσδεν καρποφόρος εἰς τὰς κοινότητας. Μιαν καταφρούσητε τὸ βιβλίον, διότι οὐκιλεῖ τὰς γλώσσας σας· μιαν τὸ διπορίγιτε διὰ γλωσσηματικὰ σφάλματα, ὅπερ θέλετε αἰπαντίσει· τὸ αἰμαρτάνειν αἰθρώπινον, καὶ κοινὸν δυσύχημα· ηγῆ αἱ δυσκολίαι, ὅπερ αἰδημονίαν τοιαῦτα ἔργα, εἶναι αρίκιτοι· Διὰ τὰς κακοτομίας, ὅπερ θέλετε ἵδη εἰς τὸ ὄλον, καὶ κατ' ἔξοχων εἰς τὰς Δογματα, μή θρονεῖτε· τὸ κινεῖν τὰ μὴ καλῶς ἔχοντα, καὶ μὴ εμμένειν τοῖς κα-

Θεσσαλίην, ἔχεσιν ὡς ἐτυχε, διώρθωσε τὸν αἰῶνος
καὶ διορθοῖ καθ' ἑκάστην καὶ τέχνας καὶ ὄπισθίμας. Τέλος
διποβολίων τῷ φύλῳ, καὶ μάλιστα τῷ φύλῳ τὰ συλ-
λογιστικὰ καλέμφαται χήματα περθρειῶν τῷ ασόφων
Σοφιστῶν, μὴ τὴν νομίσητε ἀτέλειαν τῆς βίβλου, μήτε
τὴν Συγγεναφέως αἱμάθειαν. Τὰ τοιαῦτα κοινῇ Φίλῳ
τῷ τῆς Εὐρώπης Σοφῶν ἐκείδησαν μάταια καὶ αὐτοφε-
λῆ, μᾶλλον δὲ ὄπισθίμα, καὶ ἡ πιαῦτα σχέσιστρακίδη-
σαν διπὸν τοῦ ιερὸν φύλοβολον τῆς Φιλοσοφίας· καὶ αὐ-
τις τῷ φύλῳ οὐδόξων φαίνεται, ὅτι τὰ διαφαντάτα, διπὸν
πάθος κινεῖται, καὶ ὅχι διπὸν τῶν τάτων ὀφέλειαν.
Τὸ συλλογιζεῖσθαι εἶναι ἀπλῶν καὶ φυσικὸν εἰς τὸν αὐ-
θραπον, καὶ ὀλίγας μόνον κανόνας χειρίζεται εἰς διδύ-
μισιν· τὸ φύλοττορον τάτων εἶναι φρόσκομμα, καὶ
μάταια τειβὴ τὸ χρόνον. Εὔμενος δὲ τέλος τῷ καὶ πόνων
καὶ δαπανῶν καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς ὑπὲρ τὴν κοινήν συμφέ-
ροντος αὐτοῖσι σαυτοῖς ὑπερδύχεσθε πρὸς τὸν Κύρον. Εἴρ-
ρωμε.

Ἐν Βισύνῃ τῆς Αὐγούστου
τῷ 1804. ἐν μεσὶ Αὐγούστου.

ΤΟΙΣ ΕΝΤΕΤΞΟΜΕΝΟΙΣ.

ΕΡΓΑΛΗ ΚΡΙΤΙΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΥ

Η Μεταφυσική τῇ παλαιῶν καὶ νέων Φιλοσόφων, ἀγκαλάχει εἰς τὸ ὄνομα φαίνεται νὰ μὴ εἶχῃ κάμμιαν διαφοραί, εἰς τῷ σύνοιαν ὅμως εἶναι πολλὰ σκαντίσει καὶ διαφορετική, ἀν̄ ὅχι εἰς ὅλα, ἀλλά εἰς τὸ κεφαλαιώδεστερα, καὶ ὑπερότερα ζητήματα· καὶ οὐ αἴφοροι τῆς ποιαύτης διαφορᾶς εἶναι, διατί οἱ πρωτοι Φιλόσοφοι οὐθέλισαν νὰ περιπατήσουν εἰς παύτην τὴν παγκόσμιον πεδίῳδα τῆς Μεταφυσικῆς, ἀρκέμμοι μὲ ὅσα ἔδιψάν τους εὕρη, καὶ νὰ αὐταλύθη ἀφ' ἐαυτῶν τὰ σύνας αὐθρώπινος υἱός. Διὸ τότε καὶ εἰς πολλά, αὐτὶ νὰ φιλοσοφήσῃ, θητικούντως, καὶ τὸ ἐπάγγελμά τους, οὐτε βαχιλίθησαν οἱ οὐθλοι εἰς βλασφημίας μυείσας εναντίον τῆς θεῖας Θεοῦ, καὶ εἰς μύθους αὐτοποσάτους, καὶ καταγελάστους, καὶ,, φάσκοντες εἶναι σοφοί, ἐμώρανθη,, σαν τῇ ἀληθείᾳ, καὶ τὸν ἡρακλείδα μονα, καὶ Θεον Απόστολον. Οἱ δὲ δεύτεροι Φιλόσοφοι, δοὺς ἐπορεύθησαν τῶν αἰδίνειων τῆς αὐθρώπινης νοοῦ, δοὺς ἐπορεύθησαν αὐτῶν τῶν ὀλεθρείων, καὶ σφαλεράν ὅδον, ἀλλὰ τῶν ἀσφαλῆ, καὶ διδεῖσαν, διδηγόμμοι εἰς τὰ ὑπὲρ διώμιν τῆς νοοῦ μὲ τὰ ἀσβετα φῶτα, καὶ ἀπλανῆ τῆς υπηλῆς ἥμῶν, καὶ θείας Πίτεως. Α' πὸ τὰς δόξας τῇ παλαιῶν, καὶ νέων Φιλοσόφων βλέπει καθεύδας ὁ φιλολυφανῶς τῶν τυφλότητα τῇ πρώτων, καὶ τῶν ὀξυδέρκειαν τῇ δεύτερων.

Εἰς εἶναι τῆς δεύτερας τῇ Φιλοσόφων γνήσεως καὶ διαγεαφεύς τῆς παρέσης Μεταφυσικῆς Φραγγίσκος Σοαύτης ὄνομαζόμμοις, Γ' παλὸς τὸ οὔρος, ἀλλὰ πολυμαθής αὐτὸς, καὶ Φιλόσοφος τῇ περιφύμων, καὶ γνωστὸς εἰς τὰς ἐκεῖ Ακαδημίας, τὰς εἰς τῶν Εὐρωπίων

τινώ σύμερον αὐθείσας. Τὸ Σύγχεαμμα τὸτο εἶναι ί-
κανὸν νὰ μαρτυρήσῃ τὸ ὄφος τῆς σοφίας τὸ ἀδρός,
καὶ μάλιστα τινῷ θεοσέβειᾳ τῷ ὅδου εἶναι ψεύτον
εἰς εἴμενον νὰ ὅμιλήσω περιπλότερα εἰς ἔπαινον αὐτῷ.

Τότο τὸ σοφώτατον καὶ ἀξιολογώτατον πόνημα ίδε
ὅπῃ μεταφράσθη Θεῖον δύδοκιμον καὶ τὸ παρὸν δόπο τινῶ
Ιταλικῶν εἰς τινὰ ἐδικεῖ μας ποικιλίαν, καὶ πεζῶν φω-
νιῶν περιπλότον Πανοσιωτάτων, καὶ πολυμαθέων, καὶ σοφῶν
ἐν Γεροδακόνοις Κύρ Γρηγορεία Διμιτρείων, χολαρ-
χῆντος ιδοὶ ἐν τῇ περὶ ὀλίγων ζώνων συγκροτείση
νέα Ακαδημίᾳ τῇδε Ελλάσικῶν Μαθημάτων, τῆς τῇδε
Λιτελακίων, μηκᾶς μὲν, ἀλλὰ κλεινῆς, καὶ φιλομά-
τος Πάλεως. Οὐ φιλογράφος καὶ φιλόποιος οὗτος αὐτὸς,
βλέπων τὸ Γενός ήμῶν ὑπερέμμον, καὶ καὶ πάντοις
πιπτῶχὸν δόπο παρόμοια ἀξιόλογα Συγχεαμματα, αἱέ-
λαβε τὸ βάρος τότο εἰς ἀφέλειαν τῇδε ὄμοχμῶν πα-
δαίων, ὅσοι δοκὶ ἔχοσιν εἰδισιν ὅλως εἴτε τῆς γαλλι-
κῆς, εἴτε τῆς λατινίδος φωνῆς.

Δεχθῆτε λοιπὸν ὅλοι μὲν ποροδυμίας τινὴ σοφωτέ-
τινα αὐτινὰ Βίβλον, ὅσοι πατάδαιοι, καὶ φιλόμυσοι, ὁ-
μολογοῦντες χάρειας δύγνωμόνως εἰς τὸν μεταφράσα-
τον, δέοτε τὰς ἴδρωτας, ὅπῃ κατέβαλε, καὶ δέοτε τινὰ
ποροδυμίαν, ὅπῃ φέρει δόπο φιλαδέλφῳ αὐτῷ ποροαερέ-
σεως, δέοτε καὶ μεταδώσῃ τὸ ἐμπινεῖσθαι αὐτῷ πέλαν-
τον ὅσον διώσαται, εἰς ἀφέλειαν τῇδε ὄμοχμῶν.

αὐτοῦ θ'. Γενία θ'.

Οὐ πορφύρων Τείκης Λιμβρόσιος, καὶ πολλοστὸς
ἐν Αρχιερεῦσι.